

Erve Wilderinck

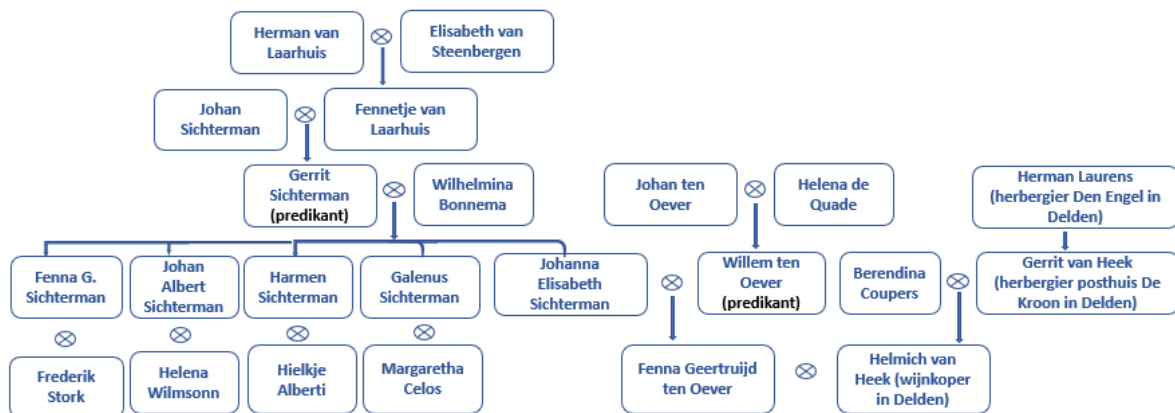
Albert van der Kaap

In een speurtocht naar gegevens over Eustachius Occo Broersma, op enig moment eigenaar van Borgbeuningen, stuitte ik op een proces dat hij voerde waarin het o.a. ging over een erve Wilderinck. Het ging om een proces in de periode 1691 – 1694 tegen de volgende personen:

1. *Wilhelmina van Bonnema (dochter van Johan Albert Bonnema en Anna Struik) was de weduwe van dominee (in Kolderveen en Dinxterveen) Gerrit Sichterman (1618-1676), zoon van Johan Sichterman en Fennetje van Laarhuis. Zij was mede-erfgenaar van haar schoonzoon Frederik Stork, richter in Ootmarsum.*
2. *Dominee Wilhelmus ten Oever (1646 - <5 februari 1727), in naam van zijn vrouw Johanna Elisabeth Sichterman, dochter van Gerrit en Wilhelmina, en zijn zwagers de heren kapteins Sichterman.*

Het proces draaide om twee eisen:

- De eis tot betaling van door wijlen Frederik Stork aan Eustachius Occo Broersma toe Borgbeuningen verschuldigde gelden.
- De eis tot nietigverklaring van een arrest gelegd op de goederen: Wilderinck, Laarhuys en Brijns Wolter onder het gericht Delden gelegd.

Sichterman

De stamvader van de Sichtermans, Gerrit Sichterman, was afkomstig uit Zwitserland. De familie is vandaar naar Parijs vertrokken, waar rond 1560 zoon Wijnand werd geboren. Het is niet onwaarschijnlijk dat de familie - na de Bartholomeusnacht – naar Nederland is gevlucht. Wijnand werd namelijk te vluchten naar Nederland. Wijnand werd namelijk leraar aan de Latijnse school te Deventer en trouwde op 24 juni 1590 in die plaats met Jenneke Beckerinck, dochter van Hendrik Johans Beuckerinck.

Hun zoon Johan trouwde op 7 April 1618 met Fenneken toe Laerhuys, geboren in 1590 (overleden 1668), dochter van Herman van Laarhuis en Elisabeth van Steenbergen.¹

Erve Wilderinck

Behalve om geld, gaat het in het proces ook om de goederen Wilderinck, Laarhuys en Bruijns Wolter, alle dicht bij elkaar gelegen in Woolde. Het erve Wilderinck² werd in die jaren bewoond door Jan Wilderinck. Dit erf behoorde volgens het Verpondingsregister van 1601/02 toe aan Herman Laerhuys (1538 Delden – 1620), die ook de eigenaar was van het Laerhuys. In 1601 wordt over Wilderinck gezegd: *'Wilberinck, toebehoerende Hermen van Laerhuiss, is groet elfftehalff mudde geseys, twee dachwerk hoeylandes, twee koeweyden, giff t' pacht twintich goltgulden, und in die provestie ter Oldenzael drie mudde roggen und twee spintt unde derdehalff mudde gersten twee spint. 5-7-8.'*

Zijn dochter Fennetje trouwde, zoals gezegd met Johan Sichterman en via haar kwamen de erven Wilderinck en Laerhuys in het bezit van de familie Sichterman.³

Wilhelmina van Bonnema en haar kinderen blijken de erfgenamen te zijn van Frederik Stork, in leven richter te Ootmarsum.⁴ Doctor Reiger trad daar op als gevolmachtigde van de predikant Wilhelmus ten Oever, alsmede van zijn zwagers de *'Heeren Capiteinen Sightermans'*.

Uit de procesvoering blijkt dat de weduwe Sichterman-Bonnema en kinderen, erfgenamen waren van ds. Sichterman die in 1676 overleed. Er waren goederen in Woolde, als ook in Gelderland, in Drenthe en in de kop van Overijssel. De Twentse goederen, te weten het Wilderinck, het Laerhuys met Gerrit Laerhuys als pachter en Bruyns waarop Wolter zat, werden niet verdeeld. De kinderen kregen ieder jaar een deel van de opbrengst.

Het proces zelf speelde zich af rondom het feit dat tijdens het bestaan van de onverdeelde boedel een hypotheek was gesteld op deze goederen, welke hypotheek destijds niet was verdisconteerd. In de erfenistoedeling.⁵ Vóór zijn overlijden had ook Frederik Stork, via zijn echtgenote (inmiddels overleden) een deel als bruidsschat meegekregen, alsmede jaarlijks inkomsten genoten.⁶

Erve Wilderinck, het vervolg

In de 18e eeuw duikt in het markeboek van Woolde de naam Van Heek op in relatie tot Wilderinck. Helmich van Heek (van de tak Van Heek uit de Kroon te Delden) was op 2 mei 1721 getrouwd met

---

¹ <https://www.genealogieonline.nl/west-europese-adel/1169190.php>. Zie voor meer informatie over deze familie, het artikel over Sichtermans.

² Volgens een artikeltje in Tubantia van 24 december 1966 zou het erve Wilderink in 1475 ook Wilrading hebben geheten, afgeleid van de voornaam Willarat of Wilrad..

³ 't Inschrien, nr. 4 oktober 1985 <http://www.twentsetaalbank.nl/docs/Inschrien1985.4.pdf>

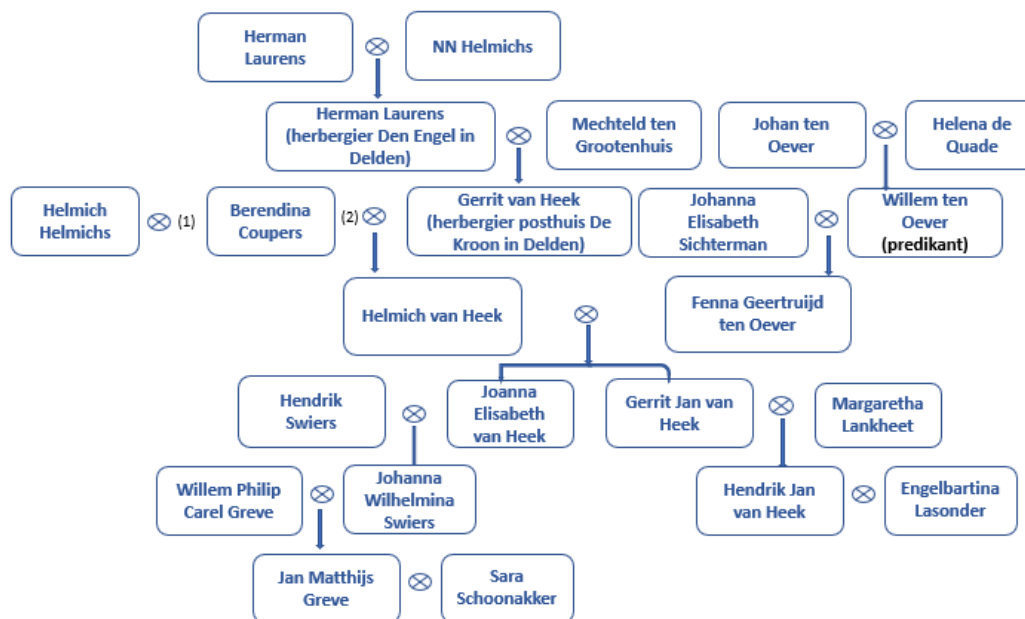
⁴ 'Processen Richteramt Delden' no. 40 1691-1694. R.A. Zwolle.

⁵ De huidige bewoner van het Wilderinck, de familie ter Haar, zegt Reijnders, is in het bezit is van een kopie van een hypothecaire lening uit 1720 op de erven Wilderinck, Laerhuys en Bruns. Op het Wilderinck woonde toen Berent Wilderinck. Genoemde hypotheek stond op naam van Wilhelm ten Oever, gehuwd met Johanna Elisabeth Sichterman.

⁶ Dr. Hugo Reynders (1918 - 2013). 't Inschrien, nr. 4 oktober 1985. <http://www.twentsetaalbank.nl/docs/Inschrien1985.4.pdf>

Fenna Geertruyd ten Oever, geboren te Steenwijkerwold.⁷ Fenna' s vader, Willem (getrouwd met Johanna Elisabeth Sichterman), was daar predikant geweest en via diens bezittingen kwam een deel van het bezit van de ten Oevers - via dochter Fenna - aan de Van Heeks, waaronder het Wilderinck.

Helmich van Heek was tijdens zijn leven burgemeester van Delden. Zijn dochter Joanna Elisabeth, gedoopt op 4 Maart 1736, vertrok op 27 April 1759 naar Enschede, waar ze huwde met Henrik Swiers/Sweers, zoon van Jan Willem Swiers en Fenneke Steenberg. Hendrik was van 1749-1791 burgemeester van Enschede. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat we in het markeboek van Woolde later burgemeester Swiers als goedsheer aantreffen op de markevergaderingen, namens Wilderinck.

Uit het huwelijk van burgemeester Swiers en Joanna Elisabeth van Heek werd o.a. geboren Johanna Wilhelmina Swiers, gedoopt 22 October 1769. Zij huwde met Willem Philip Carel Greve⁸, geboren rond 1768 in Lochem, overleden op 2 december 1833 in Enschede, zoon van Jan Matthijs Greve en Susanna Christina Cautz. Hij was burgemeester van Lonneker, richter te Enschede. Door haar huwelijk komen we later de naam Greve tegen in het markeboek namens Wilderinck.

Bij de markeverdeling van Woolde op 13 Juli 1837 blijkt burgemeester Jan Matthijs Greve, geboren op 6 maart 1796 de bezitter van Wilderinck te zijn. Hij was de zoon van Willem Philips Carel Greve en Johanna Swiers, op 8 december 1834 in Enschede getrouwd met Sara Schoonakker, geboren op 30 oktober 1811 in Axel, dochter van Jan Schoonakker (slager) en Sara Leunis.

Olink en erve Wilderinck

In 1890 kocht een Jan Willem Olink, voor zijn zoon, erve Wilderinck van een Salomonson uit Almelo.

⁷ 'Familieboek van Heek' 1915, C.J. Snuit.

⁸ Naar deze familie is de Grevenbleek, of Reefsbleek of Richtersbleek genoemd.

De Notaris Verbeek te **Hengelo** zal op Dinsdag den 28 October 1890 bij inzate en den 11 November daaropvolgende bij toelag, telkens des avonds 7 uur, ten huize van den logementhouder **KERSTING** te **Hengelo**, in perceelen, blokken en massa, in het openbaar verkoopen:

het vruchtbaar, aanzienlijk en aangenaam gelegen boerenerven

„Wilderink”,

met twee daarbij behorende **wonersplaatsen**, samen groot 32 hectaren.

Het erve Wilderink en de Wonersplaatsen met de daarbij behorende eiken- en akkermaalsbosschen, ligt alles aan elkander aan den straatweg tusschen **Hengelo** en Delden, 10 minuten buiten **Hengelo**.

Inlichtingen geeft de Notaris.

De Notaris Verbeek

zal op Dinsdag den 4 November 1890, des voormiddags 9 uur, op het erve **WILDERINK** bij Hengelo, aan den Straatweg naar Delden,

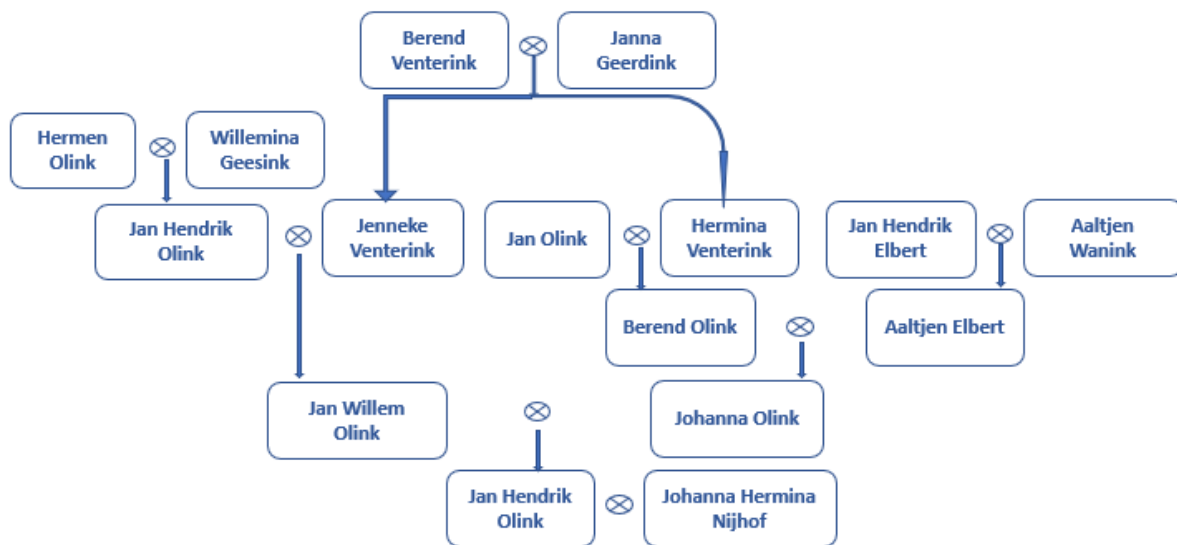
IN HET OPENBAAR VERKOOPEN :

872 gave en bizonder lange

EIKENBOOMEN,

staande op het erve **WILDERINK** gemeld, geschikt voor Bergroeden, Palen, Spoorliggers, Timmer- en Groevenhout en om te schillen.

De koper van den ondergrond heeft het recht het hout te benaderen tegen vergoeding van 5 % der koopsom aan koopers van dat hout.

De Olinks komen van het erve Olink (Odeling/Oedelink) dat al voor 1752 in het bezit van de familie Olink; daarvoor was het eigendom geweest van het stift Essen. De Olinks bezaten vanaf 1752 ook het plaatsje Rassche, een zogenaamde 'katterstede'.⁹

⁹ <https://oudheidkamertwente.nl/uploadfiles/file/Boerderijwerkgroe%20gericht%20Delden.pdf> en De naam Katerstede is een afgeleide van Kot of Kate. De perceeltjes werden verpacht aan keuters, die er een huisje bij bouwden. Een dergelijk huisje werd een kot of kate genoemd. Namen die eindigen op -cate of -kate verwijzen naar een 'keuterverleden'. Bij de verdeling van de gemeenschappelijke gronden kregen deze keuterboertjes vaak de gelegenheid om de stukjes grond, die ze geleidelijk bij hun katerstede hadden getrokken, te kopen. Dit begrip komt voornamelijk voor in Salland, aan de IJssel, Twente en de Achterhoek. <http://www.katerstede.nl/>

Landbouwer Jan Hendrik Olink werd geboren in 1781/82 in Hengelo en overleed op 1 april 1855 in Hengelo. Hij trouwde met Jenneken Venterink (Ventrink/Venderink), geboren op 21 oktober 1786 in Hengelo, overleden op 8 januari 1841 in Hengelo, dochter van Berend Venterink en Janna Geerdink, die twee dochters hadden. Erve Venterink was tot 1808 bezit van de Proosdij Oldenzaal, maar kwam daarna in handen van de bewoners.

Misschien verklaart dat het feit dat we in de eerste helft van de negentiende eeuw de naam Olink op Venterink tegenkomen. Mogelijk ging Jan Hendrik dus (ook) boeren op Venterink. In ieder geval was een Olink op Venterink vanaf 1839 ook eigenaar van Klein Bennink in Woolde, dat zij kochten van de familie Dijk, een erve die in 1813 nog in het bezit geweest was van het Huis Twickel.

Jan Willem Olink, zoon van Jan Hendrik en Jenneken, werd geboren op 1 november 1819 in Hengelo.¹⁰ Hij trouwde op 23 september 1853 in Hengelo met de vijftienjarige Johanna Olink, geboren op 29 januari 1838, overleden op 11 december 1879 dochter van Berend Olink en Aaltjen Elbert. Johanna was een kleindochter van zijn tante Hermina of, met andere woorden, de dochter van de neef van haar man, Berend Olink. Hij was eigenaar van het nabijgelegen Venderinck.

Zoon van Jan Willem, Jan Hendrik Olink, werd geboren op 24 juni 1867 in Hengelo en overleed op 24 april 1943 in Hengelo. Hij trouwde op 16 maart 1893 in Hengelo met Johanna Hermina Nijhof, geboren op 12 november 1875 in Hengelo, overleden op 27 juni 1948 in Hengelo, dochter van Jan Willem Nijhof en Hendrika Wilhelmina Roessink.¹¹

De volgende Olink op het erve was Willem Jan Olink¹², geboren op 7 juni 1895. Hij trouwde op 2 september 1926 in Ambt Delden met Hermina Hendrika Holland¹³, geboren op 8 september 1899 in Ambt Delden, overleden op 4 augustus 1969 in Hengelo, dochter van Jannes Hermannus Holland en Johanna Maria Wernink. Volgens hem was het Wilderinck aan het begin van de twintigste eeuw nog omringd door een gracht, die later werd gedempt. Als hij destijds ging melk rijden moest hij heen en terug over de brug die over de gracht lag en die aansloot op de nu nog bestaande lange oprijlaan.

De erve ging vervolgens over op Engbert Barend ter Haar, geboren op 1 februari 1925 in Hengelo, overleden op 18 augustus 2014 in Zeewolde, toen die in 1950 trouwde met Willem Jans dochter Johanna Hendrika J. (Anna) Olink, geboren op 11 juni 1927 in Hengelo, overleden op 19 januari 2022 in Delden.¹⁴

---

¹⁰ Al eerder, op 23 april 1816, was er een Jan Willem Olink geboren, die echter jong was gestorven, namelijk op 30 juni 1816 in Eule.

¹¹ Boven de niendeur van het Wilderinck herinnert nog een gevelsluitsteen aan het betrekken van dat erf door de eerste Olink.

¹² Verblijfplaats in 1901 Breemarschweg in Hengelo.

¹³ Haar tweelingzus Johanna Hendrika is, twee weken oud, op 25 september 1899 overleden.

¹⁴ Correspondentie fam. Ter Haar, p/a/ Wegdammerweg 4, 7475 MH Markelo.